Uradni list
Evropske unije

SL
Serija C

C/2025/101

10.1.2025

Mnenje Evropskega ekonomsko-socialnega odbora

Izboljšanje fiskalne transparentnosti s sodelovanjem pri pripravi proračuna v EU

(mnenje na lastno pobudo)

(C/2025/101)

Poročevalka: **Elena-Alexandra CALISTRU**

Sklep plenarne skupščine	18. 1. 2024
Pravna podlaga	člen 52(2) Poslovnika
Pristojnost	strokovna skupina za ekonomsko in monetarno unijo ter ekonomsko in socialno kohezijo
Datum sprejetja na seji strokovne skupine	11. 10. 2024
Datum sprejetja na plenarnem zasedanju	23. 10. 2024
Plenarno zasedanje št.	591
Rezultat glasovanja (za/proti/vzdržani)	174/1/0

1. Sklepi in priporočila

1.1 Evropski ekonomsko-socialni odbor (EESO) priznava, da imata fiskalna transparentnost in sodelovanje pri pripravi proračuna ključno vlogo pri krepitvi demokratičnih procesov in zaupanja v institucije EU. Meni, da je EU že zavezana tem načelom, vendar ugotavlja, da obstajajo velike možnosti za izboljšanje in standardizacijo v državah članicah.

1.2 EU bi morala vzpostaviti skupen okvir za fiskalno transparentnost za vse programe, ki se financirajo znotraj večletnega finančnega okvira. V njem bi bilo treba: (a) določiti jasne standarde in smernice za fiskalno transparentnost, ki bi veljali za vse države članice; (b) poudariti mehanizme in najboljše prakse namesto uvajanja novih predpisov ter (c) zagotoviti doslednost pri sporočanju in dostopnosti proračunskih informacij v različnih skladih in programih EU. Poleg tega bi morala EU spodbujati in podpirati države članice pri objavljanju kakovostnih naborov podatkov o njihovih proračunih in uporabi evropskih sredstev, saj je to ključnega pomena za uspeh vseh vseevropskih platform za fiskalno transparentnost.

1.3 EU bi morala spodbujati in podpirati pobude za sodelovanje pri pripravi proračuna, zlasti na lokalni in regionalni ravni, kjer so se izkazale za najučinkovitejše. To vključuje: (a) oblikovanje smernic in virov za izvajanje postopkov za sodelovanje pri pripravi proračuna; (b) spodbujanje izmenjave znanja in najboljših praks med državami članicami ter (c) vključevanje sodelovalnih elementov v postopke za pripravo proračuna na ravni EU, kjer je to ustrezno, z vključevanjem organizirane civilne družbe, na primer pri odločanju o financiranju kohezijske politike.

1.4 EU bi morala razviti digitalne platforme za povečanje fiskalne transparentnosti in vključevanja državljanov ter spodbujati njihovo uporabo. To zajema naslednje: (a) vzpostavitev uporabniku prijazne digitalne platforme na ravni EU za dostop do proračunskih informacij in njihovo razumevanje; (b) uporabo podatkovne analitike in umetne inteligence za globlji vpogled v proračunske podatke in izboljšanje odločanja ter (c) zagotovitev, da se s temi digitalnimi orodji zapletene informacije poenostavijo, pri čemer pa ne smejo biti preveč poenostavljene ali predstavljene populistično.

1.5 EESO priporoča, naj institucije EU okrepijo obstoječe postopke nadzora in ocenjevanja pobud za fiskalno transparentnost in sodelovanje pri pripravi proračuna. To vključuje: (a) pooblastitev neodvisnih nadzornih organov za spremljanje in revizijo javnih financ; (b) vzpostavitev zanesljivih mehanizmov za ocenjevanje učinka in povratne informacije v zvezi s pobudami za transparentnost in sodelovanje pri pripravi proračuna ter (c) redno pregledovanje in posodabljanje standardov in praks na področju transparentnosti na podlagi rezultatov ocenjevanja. EESO poudarja pomen Evropskega računskega sodišča v tem procesu in priporoča okrepitev njegove vloge pri spodbujanju fiskalne transparentnosti.

1.6 EESO opozarja, da se je treba prednostno osredotočiti na prizadevanja za večjo ozaveščenost in vključenost javnosti v fiskalne zadeve. To zajema: (a) izvajanje celovitih kampanj za izobraževanje in ozaveščanje o fiskalni transparentnosti in sodelovanju pri pripravi proračuna; (b) pripravo programov usposabljanja in krepitve zmogljivosti za javne uslužbence in organizacije civilne družbe ter (c) dejavno vključevanje mladih in prihodnjih voditeljev v fiskalno transparentnost in postopke sodelovanja.

1.7 EESO želi zagotoviti, da se bodo s pobudami za fiskalno transparentnost in sodelovanje pri pripravi proračuna podpirali ključni cilji EU in da bodo pobude usklajene s temi cilji, vključno s: (a) pripravami na morebitno širitev EU, ki vključujejo transparentne fiskalne prakse; (b) usklajevanjem ciljev energetske neodvisnosti in zavez zelenega dogovora z jasnimi postopki sodelovanja pri pripravi proračuna; (c) izboljšanjem preglednosti in učinkovitosti kohezijske politike, ki obsega približno tretjino proračuna EU; (d) podpiranjem trajnostne konkurenčnosti EU s transparentnim financiranjem inovacij in gospodarskim odločanjem.

1.8 EESO želi spodbuditi sodelovanje in izmenjavo znanja o fiskalni transparentnosti in sodelovanju pri pripravi proračuna v državah članicah EU z: (a) omogočanjem programov na ravni EU za izmenjavo najboljših praks in uspešnih modelov; (b) podpiranjem regionalnega sodelovanja za reševanje skupnih izzivov na področju transparentnosti in (c) spodbujanjem partnerstev med uveljavljenimi in nastajajočimi demokracijami za krepitev praks fiskalne transparentnosti.

1.9 EU lahko z izvajanjem teh priporočil znatno okrepi prakse fiskalne transparentnosti in sodelovanja pri pripravi proračuna v svojih državah članicah. Ta prizadevanja bodo prispevala k večjemu zaupanju javnosti, učinkovitejši uporabi javnih sredstev in okrepljenemu demokratičnemu procesu v obstoječem okviru predstavniške demokracije. EESO poudarja, da so ti ukrepi namenjeni dopolnjevanju in krepitvi, ne pa nadomestitvi sedanjih struktur upravljanja EU, kar naj bi na koncu privedlo do tega, da bi bili državljani bolj angažirani in obveščeni, institucije pa bolj odzivne in odgovorne.

2. **Ozadje in splošne ugotovitve**

2.1 Fiskalna transparentnost in sodelovanje pri pripravi proračuna sta ključna elementa dobrega upravljanja, saj krepita demokratične procese, ki dopolnjujejo strukture predstavniške demokracije.

2.2 Za namene tega mnenja velja naslednje:

— fiskalna transparentnost se nanaša na odprtost vlade pri razkrivanju finančnih informacij. Vključuje omogočanje dostopa javnosti do proračunskih podatkov, zagotavljanje jasnih in izčrpnih poročil o javnofinančnih prihodkih in odhodkih ter zagotavljanje preglednosti finančnih odločitev;

— sodelovanje pri pripravi proračuna je demokratičen postopek, v katerem javnost neposredno odloča o tem, kako dodeliti del javnega proračuna. Omogoča vključevanje skupnosti v proračunske odločitve in zagotavlja, da se javna sredstva porabljajo v skladu s prednostnimi nalogami prebivalstva.

2.3 Kljub zavezanosti EU k transparentnosti so v večletnem finančnem okviru velike razlike v fiskalni transparentnosti na različnih področjih porabe (npr. kmetijstvo, kohezijska politika). Ne le, da obstajajo znatne razlike med sredstvi, ki jih neposredno upravlja EU, in sredstvi, ki so v deljenem upravljanju, ampak so razlike velike celo znotraj orodij in ravni. Za kohezijsko politiko na ravni EU na primer obstajata dve platformi, ki ponujata obsežna orodja za transparentnost pri spremljanju porabe: prek Cohesiondata ([1]) in Kohesio ([2]) je mogoče spremljati porabo v skoraj realnem času, vendar različno podrobno, kar je odvisno tudi od podatkov, zbranih na ravni držav članic. Nasprotno pa preglednica kazalnikov okrevanja in odpornosti ([3]) ne prikazuje podatkov v realnem času, temveč le naknadni pregled izdatkov mehanizma za okrevanje in odpornost, in sicer zaradi njegove strukture, ki temelji na uspešnosti, zaradi česar je poročanje vezano na doseganje mejnikov in ciljev.

2.4 EU že uporablja več mehanizmov za zagotavljanje odgovornosti, vključno s postopkom razrešnice za pregled izvrševanja proračuna, načelom partnerstva za vključevanje državljanov in civilne družbe v načrtovanje porabe sredstev EU ter državljanskimi forumi, ki javnosti omogočajo, da poda mnenje o proračunskih zadevah. Pri državljanskih forumih je še zlasti poudarjena udeležba mladih, saj naj bi tretjina članov foruma predstavljala mlade. Ta obstoječa orodja so temelj za krepitev fiskalne transparentnosti in postopkov sodelovanja na ravni EU.

2.5 V EU se je sodelovanje pri pripravi proračuna izvajalo na različnih ravneh, pri čemer se je izkazalo za najučinkovitejše na lokalni ravni, kjer se uporablja kot orodje za odločanje in hkrati kot priložnost za izobraževanje državljanov. Evropski parlament in nekatere države članice so sicer že preizkusile ta pristop, vendar se prakse po EU zelo razlikujejo. V nekaterih državah je sodelovanje pri pripravi proračuna dobro uveljavljeno in vključeno v strukture upravljanja, v drugih pa je še vedno obrobnega pomena. Glede na to raznolikost, zlasti na podnacionalni ravni, je nujno potreben celovit in povezovalen pristop k fiskalni transparentnosti in sodelovanju pri pripravi proračuna po vsej EU, s katerim bi povečali vključenost javnosti, transparentnost in odgovornost v proračunskih postopkih.

2.6 Pomembno je prepoznati različne ravni sodelovanja pri pripravi proračuna, od lokalne ravni do ravni EU. EESO in organizirana civilna družba imata z zagotavljanjem učinkovite in vključujoče udeležbe osrednjo vlogo pri širjenju teh praks. Njuno strokovno znanje in vzpostavljene mreže lahko prispevajo k premostitvi vrzeli med državljani in postopki odločanja na ravni EU. Na ravni EU bi bilo treba te organizacije uporabiti za oblikovanje modelov, ki bi spodbujali široko in tehtno udeležbo ter ohranjali celovitost postopka.

3. **Splošne ugotovitve in priporočila**

3.1 Glede na izzive, s katerimi se spopadajo demokratične institucije po vsej Evropi, so pobude za transparentnost in sodelovanje priložnost za ponovno vzpostavitev zaupanja. Kot most med civilno družbo in institucijami EU ima lahko EESO v tem procesu ključno vlogo. Z dejavnim vključevanjem organizirane civilne družbe v razprave o proračunu in jasnim prikazom, kako njen prispevek vpliva na odločitve, lahko ustvarimo bolj vključujočo in odzivno EU.

3.2 EESO se zavzema za oblikovanje skupnega okvira za fiskalno transparentnost za vse programe, ki se financirajo iz večletnega finančnega okvira, ne glede na raven upravljanja. Skupni okvir za fiskalno transparentnost bi lahko prispeval k temu, da bi imele vse države članice EU podobne standarde in smernice za fiskalno transparentnost. To bi lahko pripomoglo k večji preglednosti in odgovornosti na področju javne porabe ter zmanjšalo tveganje davčnih utaj in korupcije.

3.3 V najnovejši raziskavi o odprtem proračunu (Open Budget Survey, 2023) je poudarjeno, da so zakonodajni okviri in nadzorni mehanizmi za fiskalno transparentnost in sodelovanje pri pripravi proračuna v EU pomanjkljivi. EESO priporoča, da se z zakonodajo vzpostavijo enotni standardi na ravni EU, ki bodo zagotavljali dosledno preglednost ne glede na to, kje se porabijo sredstva EU. Prav tako se zavzema za to, da ne bi vzpostavljali dodatne birokracije, temveč bi za nadzor in revizijo javnih financ pooblastili že obstoječe neodvisne fiskalne institucije. Ukrepi bi morali biti prilagojeni različnim fazam proračunskega postopka: načrtovanju, izvajanju in reviziji, za katere so potrebni različni participativni pristopi. EESO priporoča razvoj posebnih orodij za vsako fazo, da bi dosegli učinkovito sodelovanje državljanov v celotnem proračunskem ciklu. Cilj teh ukrepov je odpraviti sedanje razlike v praksah transparentnosti med državami EU in okrepiti splošno fiskalno odgovornost.

([1]) Cohesiondata.
([2]) Kohesio.
([3]) Preglednica kazalnikov okrevanja in odpornosti.

3.4 Povečanje udeležbe javnosti pri pripravi proračuna je bistveno za dejansko transparentnost. Sodelovanje pri pripravi proračuna je močno orodje, ki lahko poveča transparentnost in odgovornost pri javni porabi. EU bi lahko spodbudila več držav članic, da bi uvedle sodelovanje pri pripravi proračuna, in podprla tiste, ki to že izvajajo.

3.5 Prizadevati si je treba za poenostavitev in pojasnitev proračunskih informacij, da bi obravnavali izziv zapletenih proračunov EU, ki jih tako državljani kot tudi strokovnjaki težko razumejo. Med drugim bi lahko ustvarili uporabniku prijazne povzetke in vizualne predstavitve proračunskih podatkov ter državljanom dali na voljo izobraževalne vire, ki bi jim pomagali bolje razumeti finance EU. EESO priporoča, da se na spletnih mestih, ki podrobno opisujejo, kako lahko državljani in podjetja uporabljajo sredstva EU, sistematično navajajo viri, povezani s financiranjem in transparentnostjo proračuna EU, po možnosti v obliki pogostih vprašanj, naborov orodij in drugih dostopnih formatov.

3.6 EESO predlaga, da bi se vzpostavila vseevropska digitalna platforma za fiskalno transparentnost, s katero bi se povečala odgovornost pri porabi javnih sredstev. Na tej uporabniku prijazni platformi, ki bi združevala obstoječa prizadevanja, bi bili na voljo proračunski podatki v realnem času, podrobnosti o javnih naročilih in rezultati projektov. V okviru platforme bi lahko s sodelovanjem z organizacijami na področju državljanske tehnologije, civilno družbo in partnerji iz zasebnega sektorja izkoristili strokovno znanje za ustvarjanje privlačnih in učinkovitih orodij. Da bi bilo upravno breme čim manjše, bi bilo treba podatke za platformo pridobivati neposredno iz obstoječih sistemov, namesto da bi se zahtevalo dodatno poročanje držav članic. S takšno platformo bi se znatno izboljšala dostop javnosti do finančnih informacij EU in razumevanje teh informacij.

3.7 Za učinkovitost teh orodij je bistveno vključevanje deležnikov. EU bi lahko vključevanje deležnikov spodbujala tako, da bi javnosti in organizacijam civilne družbe omogočila, da sodelujejo v postopku priprave proračuna in podajo mnenje v zvezi s fiskalnimi politikami. To bi moralo dopolnjevati formalne postopke posvetovanja s predstavniškimi organizacijami civilne družbe, ne pa jih nadomeščati. Sodelovanje organizirane civilne družbe bi moralo biti minimalna zahteva pri določanju proračunskih prednostnih nalog.

3.8 Z usposabljanjem in krepitvijo zmogljivosti javnih uslužbencev na vseh ravneh, na katerih se upravljajo sredstva iz večletnega finančnega okvira, ter organizacij civilne družbe bi lahko prispevali k večji fiskalni transparentnosti in odgovornosti. EU bi lahko pripravila programe za usposabljanje in krepitev zmogljivosti, ki bi javnim uslužbencem in organizacijam civilne družbe pomagali razumeti pomen fiskalne transparentnosti in kako jo učinkovito izvajati.

3.9 Pomembna ovira za učinkovito fiskalno transparentnost in sodelovanje pri pripravi proračuna je nizka raven ozaveščenosti in vključenosti javnosti. Veliko ljudi ni obveščenih o tem, da imajo pravico do sodelovanja, ali o tem, kako lahko dostopajo do fiskalnih informacij. V okviru vsakega glavnega sklada bi bilo treba zagotoviti znatno podporo, namenjeno izvajanju celovitih kampanj za izobraževanje in ozaveščanje v sodelovanju s civilno družbo ter programov za krepitev zmogljivosti vladnih uradnikov in javnih uslužbencev na področju najboljših praks za transparentnost in vključevanje državljanov. Te kampanje ne bi smele biti osredotočene le na državljane, temveč tudi na podjetja, pri čemer bi bilo treba priznati njihovo vlogo ključnih deležnikov v gospodarskem okolju EU.

3.10 EU bi si morala prednostno prizadevati za vključevanje mladih v postopke sodelovanja pri pripravi proračuna, saj so mladi prihodnji deležniki in nosilci odločanja. To je mogoče doseči z oblikovanjem mladim prijaznih digitalnih platform in orodij za sodelovanje pri pripravi proračuna, izvajanjem ciljno usmerjenih kampanj ozaveščanja in obveščanja, namenjenih obveščanju in vključevanju mladih, ter s sodelovanjem z mladinskimi organizacijami in izobraževalnimi ustanovami za spodbujanje udeležbe mladih. EU bi lahko razmislila, da bi se kot konkreten ukrep izvedel pilotni program, v katerem bi mladi prek mladinskih organizacij odločali o majhnem odstotku ustreznega proračuna.

4. **Posebne ugotovitve in priporočila**

4.1 Čeprav obstaja veliko inovativnih orodij za fiskalno transparentnost in sodelovanje pri pripravi proračuna, so ta pogosto razdrobljena in niso široko sprejeta po vsej EU. Potrebno je večje usklajevanje in podpora za pobude na področju državljanske tehnologije. To je mogoče doseči z dogodki, ki bi združevali tehnološke strokovnjake, vladne uradnike in civilno družbo, da bi ustvarili rešitve za fiskalno transparentnost in vključevanje javnosti. Hkrati bi se učinkovite platforme na ravni držav članic ali EU, kot sta opencoesione.it ([4]) in cohesiondata.ec.europa.eu ([5]), lahko uveljavile oziroma bi se morale uveljaviti kot standard.

([4]) OpenCoesione.
([5]) Cohesiondata.

4.2 Številne vlade ne izkoriščajo v celoti podatkovne analitike in umetne inteligence za izboljšanje fiskalne transparentnosti in sodelovanja pri pripravi proračuna. Na podlagi teh tehnologij se lahko omogoči boljši vpogled v proračunske podatke in izboljša odločanje. Potrebni so nadaljnji ukrepi v smeri digitalnega dogovora in to področje bi moralo biti med prvimi, ki bi vključevalo napredno podatkovno analitiko in umetno inteligenco. Podatkovno analitiko je mogoče uporabiti za zagotavljanje vpogleda v vzorce porabe, napovedovanje proračunskih rezultatov in opredelitev morebitnih težav. Orodja, ki temeljijo na umetni inteligenci, se lahko uporabljajo za analizo velikih naborov podatkov, odkrivanje anomalij in predlaganje izboljšav v proračunskih dodelitvah.

4.3 Čezmejno sodelovanje in izmenjava znanja o fiskalni transparentnosti in sodelovanju pri pripravi proračuna med državami članicami EU sta še vedno omejena. EESO priporoča, da se prek vseevropskih pobud ali regionalnih partnerstev povečajo možnosti za takšno sodelovanje v okviru programov, ki se financirajo iz večletnega finančnega okvira. Ta prizadevanja bi morala olajšati izmenjavo najboljših praks in oblikovanje skupnih rešitev za skupne izzive na področju preglednosti. Posebej bi se bilo treba osredotočiti na spodbujanje čezmejnega sodelovanja med mladinskimi organizacijami in mladimi voditelji na tem področju, s čimer bi zagotovili, da bo naslednja generacija dejavno vključena v spodbujanje fiskalne transparentnosti in sodelovanje pri pripravi proračuna po vsej EU.

4.4 EESO ugotavlja, da za številne pobude za transparentnost in sodelovanje pri pripravi proračuna niso zagotovljeni zanesljivi mehanizmi ocenjevanja in spremljanja, zato je težko oceniti njihovo učinkovitost in izvesti potrebne izboljšave. Kot rešitev tega problema priporoča, da se uvedejo celoviti okviri spremljanja, ki bi vključevali redne ocene učinka in poti za povratne informacije javnosti. Ti ukrepi bi prispevali k stalnim izboljšavam teh pobud ter zagotovili njihovo stalno učinkovitost in odzivnost. EESO poudarja pomen Evropskega računskega sodišča in postopka razrešnice za zagotavljanje fiskalne odgovornosti ter priporoča, da se v okviru zagotavljanja večje fiskalne transparentnosti ta postopek podrobneje preuči in postane bolj dostopen.

Vključevanje ključnih vidikov politike EU

4.5 Večletni finančni okvir določa dolgoročne prednostne naloge EU na področju porabe in dodelitve sredstev ter deluje hkrati kot zaviralec in spodbujevalec fiskalne transparentnosti in sodelovanja pri pripravi proračuna. EESO se zavzema za to, da bi se orodja za fiskalno transparentnost uskladila s strateškimi prednostnimi nalogami večletnega finančnega okvira, kar bi se uporabilo kot glavni okvir za izvajanje teh načel. S to uskladitvijo bi lahko prispevali k zagotovitvi financiranja in institucionalne podpore pobudam za transparentnost ter hkrati poskrbeli za to, da bo naslednji večletni finančni okvir vključeval najvišjo stopnjo transparentnosti in sodelovanja. EESO poudarja, da je treba organizirano civilno družbo vključiti v pripravo večletnega finančnega okvira prek strukturiranih posvetovanj, podobnih tistim, ki so se uporabljala pri mehanizmu za okrevanje in odpornost.

4.6 Kohezijska politika, ki je bistvena za zmanjševanje razlik med regijami, se je zaradi naraščajočega populizma in kritik birokracije EU znašla pod drobnogledom. EESO meni, da bi se lahko s povečanjem transparentnosti in praks sodelovanja okrepil položaj kohezijske politike v večletnem finančnem okviru. Pri tem je treba zagotoviti transparentno dodeljevanje kohezijskih sredstev z jasnimi merili in javnim poročanjem o rezultatih, hkrati pa v odločitve o financiranju vključiti postopke sodelovanja pri pripravi proračuna. EU lahko z vključevanjem lokalnih skupnosti v odločanje o dodelitvi sredstev spodbudi boljše razumevanje in podporo kohezijski politiki, odgovori na kritike in okrepi njen pomen pri odpravljanju regionalnih neenakosti. EESO priznava, da je treba pri izvajanju sodelovanja pri pripravi proračuna upoštevati različne ravni decentralizacije v državah članicah. Pristopi bi morali biti dovolj prožni, da bi upoštevali te razlike, hkrati pa še vedno spodbujali transparentnost in vključenost državljanov na vseh ravneh upravljanja.

4.7 Morebitni pristop Ukrajine, Moldavije in držav Zahodnega Balkana do leta 2030 bo pomembno vplival na finančno okolje EU. EESO se zavzema za transparentne fiskalne prakse, da bi se pripravili na to širitev, in podpira države kandidatke pri sprejemanju standardov EU za fiskalno transparentnost in sodelovanje pri pripravi proračuna. Prilagoditve večletnega finančnega okvira in kohezijske politike bi bilo treba sprejemati pregledno in s prispevkom civilne družbe, da bi se upoštevale finančne potrebe prihodnjih novih držav članic. Poleg tega se lahko z aktivnim vključevanjem mladih iz držav kandidatk v te razprave spodbuja kultura transparentnosti med prihodnjimi voditelji, kar bo omogočilo nemoteno integracijo in dolgoročno zavezanost tem načelom.

4.8 Zaradi ruske vojne proti Ukrajini se je povečala potreba po energetski neodvisnosti, kar bi lahko bilo v nasprotju z zavezami zelenega dogovora. EESO trdi, da bi se lahko s transparentno pripravo proračuna prispevalo k doseganju ravnotežja med temi konkurenčnimi prednostnimi nalogami. EU mora jasno sporočiti, kako namerava doseči energetsko neodvisnost in cilje zelenega dogovora ter zagotoviti sodelovanje javnosti pri teh kritičnih odločitvah. Naložbe v energetsko infrastrukturo bi morale biti pregledne in usklajene z dolgoročnimi cilji glede trajnostnosti, pri čemer bi mladinske organizacije in podnebni aktivisti prispevali svoja mnenja o trajnostnih naložbah in proračunskih praksah.

4.9 V poročilu Enrica Lette z naslovom „Much more than a market“ (Veliko več kot trg) je poudarjeno, da je pomembno ohraniti konkurenčnost EU z inovacijami, produktivnostjo in gospodarsko stabilnostjo. Transparentne fiskalne politike in prakse so ključne za doseganje teh ciljev. EESO se zavzema za transparentno dodeljevanje sredstev za inovacije in uporabo sodelovanja pri pripravi proračuna pri sprejemanju gospodarskih odločitev. Na podlagi tega pristopa se lahko povečata razumevanje in podpora javnosti za pobude na področju konkurenčnosti ter hkrati okrepita legitimnost in učinkovitost povezanih politik. EESO je prav tako seznanjen z uvidi iz Draghijevega poročila o konkurenčnosti EU, ki to dopolnjujejo. V poročilu je dodatno poudarjena potreba po preglednem in učinkovitem namenjanju sredstev za povečanje gospodarske odpornosti in inovacijske zmogljivosti EU.

4.10 Pri izvajanju sodelovanja pri pripravi proračuna je treba izkoristiti kolektivno modrost organizacij civilne družbe. Te skupine lahko s svojim poglobljenim razumevanjem družbenih potreb pomagajo uravnotežiti kratkoročne želje z dolgoročnimi naložbami. EESO lahko olajša dialog med različnimi deležniki in zagotovi, da se pri postopkih sodelovanja izkoristi širok nabor vidikov in strokovnega znanja. Redno ocenjevanje teh postopkov s prispevki sodelujočih organizacij bo ključnega pomena, da bi se ti postopki še naprej izboljševali in ostali učinkoviti.

V Bruslju, 23. oktobra 2024

Predsednik
Evropskega ekonomsko-socialnega odbora
Oliver RÖPKE